

مراحل تطور اللغة التركية

TÜRK DİLİNİN TARİHÎ DÖNEMLERİ VE GELİŞMESİ

لغة المحادثة

Konuşma dili

günlük hayatta diğer insanlarla iletişim

kurmak için konuşurken kullanılan dildir. Bu dil, doğal olduğu için konuşurken

cümlelerin kurallı olup olmadığına, kelimelerin doğru sıralanıp sıralanmadığına,

söyleyişin doğru olup olmadığına pek dikkat edilmez. Bu sebeple zaman içinde,

bölgeden bölgeye değişen birtakım söyleyiş ve kelime farklılıkları ortaya çıkar. Bu

farklılıkların tarihî süreç içinde, bölgelere göre geçirdiği maceradan o dilin lehçeleri

ortaya çıkar.

اللهجة

Lehçe

bir dilin değişik bölgelerde, aynı dil grubuna

dâhil kişiler tarafından konuşulan değişik biçimidir. Lehçede kelime farklılıkları, ses

ve yapı yönüyle ayrılıklar bulunur. Türkçenin yirmi civarında lehçesi vardır.

Türkçenin uzak lehçeleri olan Yakutça ve Çuvaşça bugünkü lehçelerle -ayrı bir dil

olduklarını düşündürecek kadar- çok büyük farklılıklar gösterirler. Türkmençe,

Özbekçe, Gagavuzca, Kazakça vb. Türkçenin bugünkü lehçelerindendir.

اللكنة

Ağız

ise bir dil veya lehçenin yakın zamanda

ayrılmış, bölgeden bölgeye veya şehirden şehire sadece söyleyiş farklılıkları

gösteren küçük kollarıdır. Ağızlardaki ayrılıklar çoğu zaman söyleyişten öteye

gitmez. Konuşmada görülen bu durum, zaten yazı diline de yansıtılmaz.

Konya şivesi, Erzurum lehçesi, Urfa şivesi gibi adlandırmalar yanlıştır. Doğrusu;

Konya ağızı, Erzurum ağızı, Urfa ağızı şeklindedir.

Konya şivesi, Erzurum lehçesi, Urfa şivesi gibi adlandırmalar yanlıştır. Doğrusu;

Konya ağızı, Erzurum ağızı, Urfa ağızı şeklindedir.

لغة الكتابة

Yazı Dili

Yazı dili, adından anlaşılacağı üzere yazıda

kullanılan dildir. Dilde birliği, anlaşma kolaylığını sağlamak için kullanılan kitap

dilidir, kültür dilidir, edebî dildir. Konuşma dilinin her bölgenin doğal, günlük dili

olmasına karşılık yazı dili, okuma yazmada kullanılan ortak dildir.